

سندرم زجر تنفسی (RDS) چیست؟

اگر نوزادی قبل از رسیده شدن ریه هایش متولد شود، سندرم زجر تنفسی ایجاد خواهد شد، نوزاد مبتلا به سندرم زجر تنفسی برای گریه و نفس کشیدن در زمان تولد تلاش میکند اما بخاطر اینکه ریه های او با هر بار نفس کشیدن، تمایل دارند روی هم بخوابند، در این دقایق تا ساعت ها شروع کار تنفس سخت و دشوار است.

سورفاکتانت چیست؟

قبل از تولد نوزاد از ریه هایش استفاده نمیکند زیرا جفت اکسیژن را از مادر گرفته و به خون نوزاد میرساند. پس از تولد ریه های نوزاد از هوا پر میشود و شروع به رساندن اکسیژن به خون میکند. برای آماده شدن ریه ها به کار مناسب، بعد از تولد، نوزاد ماده ای تولید میکند که سورفاکتانت نام دارد. در نوزادان بطور معمول تولید سورفاکتانت در هفته 30الی 36 حاملگی افزایش میابد تقریبا همه نوزادان سورفاکتانت را تا هفته 35 حاملگی میسازند. و فقدان سورفاکتانت سبب سندرم زجر تنفسی میشود. این ماده در نوزادانارس به دنیا آمده و یا دچار عفونت ریه به میزان کافی نمیشد و این موجب مشکلات تنفسی میشود.

مشکلات نوزاد مبتلا به سندرم زجر تنفسی:

- ✓ بیشتر از 60 بار در دقیقه نفس میکشد
  - ✓ هنگام بیرون دادن نفس، صدای ناله، مانند صدای زاری میدهد
  - ✓ وقتی که نفس میکشد دیواره قفسه سینه و فضای بین دندهای داخل کشیده میشود
  - ✓ پره های بینی اش میلرزد
  - ✓ دور لب هایش کبود میشود که نشان دهنده این است که او اکسیژن بیشتری نیاز دارد.
- دو علت احتمالی دیگر مشکلات تنفسی در نوزادان: عفونت ریه ها (پنومونی) وجود مایعات اضافی در ریه ها میباشد.
- سندرم زجر تنفسی چگونه تشخیص داده میشود؟ برای کمک به تعیین علت مشکلات تنفسی آزمایشات خاصی وجود دارد این آزمایشات عبارتند از:
- ✓ کشت خون
  - ✓ آزمایش گاز های خونی
  - ✓ عکس قفسه سینه

در مان سندرم زجر تنفسی چیست؟

نوزادی که مشکلات تنفسی دارد. در روی یک تخت در بخش مراقبت های ویژه نوزادان گذاشته میشود نوزاد به یک دستگاه نمایشگر وصل میشود که بطور مداوم ضربان و تعداد تنفس را اندازه گیری میکند. این نمایشگر مانیتور قلبی-تنفسی نامیده میشود. هم چنین نوزاد به دستگاهی وصل میشود که مقدار اکسیژن زیر پوستی را اندازه میگیرد که پالس اکسیمتری نامیده میشود.

مایعات وریدی:

نوزادی که سندرم زجر تنفسی دارد سریع نفس میکشد. تمام انرژی خود برای تنفس استفاده میکند و دیگر برای خوردن انرژی چندانی باقی نمیماند و نمیتواند عمل مکیدن را بانفس های سریع خود هماهنگ کند. راه وریدی یک لوله پلاستیکی باریک و ظریف است که از ورید های دست ها و پا ها یا سر نوزاد وارد میشود. این راه وریدی مایعات (سرم) را جهت پیشگیری از کم آبی بدن نوزاد و قند را جهت تامین انرژی به بدن نوزاد میرساند. بعد از این که ریه هاش خوب شد قادر خواهد بود که شیر بخورد.

اکسیژن:

نوزاد مبتلا به سندرم زجر تنفس برای حفظ سطح اکسیژن در محدوده طبیعی در خون به اکسیژن اضافی نیاز دارد. اگر آزمایشات نشان دهد که نوزاد به اکسیژن اضافی نیاز دارد سر نوزاد یک کلاهک پلاستیکی (هود) که اکسیژن اضافی وارد میشود قرار داده میشود.

ارزیابی تنفس نوزاد

اگر کار تنفس بیش از حد مشکل شود. نوزاد شروع به خسته شدن میکند. دوره برای کمک به تنفس وجود دارد:

یک راه تنفس از راه بینی

یک تنفسی با استفاده از دستگاه تنفس مصنوعی

بهبودی چقدر طول میکشد؟

نوزادی با سندرم زجر تنفسی برای حدود 3 روز بیمار است. در سه روز اول نیاز او به اکسیژن افزایش می یابد یا در همان مقدار میماند. زمانی که نیاز نوزاد به اکسیژن کمتر باشد، این یک نشانه خوب از شروع بهبودی می باشد. اگر نوزاد شما به ونتیلاتور وصل است، مقدار اکسیژن و تنفس کاهش خواهد یافت تا زمانی که نوزاد نهایتاً بتواند خودش نفس بکشد. در این زمان لوله تراشه (لوله تنفس) میتواند خارج شود. زمانی که نوزاد قادر است به راحتی در یک محدوده طبیعی نفس بکشد و به اکسیژن اضافی نیاز ندارد تغذیه نوزاد میتواند شروع شود.

اگر نوزاد به حد کافی برای مکیدن قوی و رسیده است او میتواند شروع به تغذیه از پستان نماید. با این حال اغلب نوزادان ضعیف هستند بخاطر این که ریه هایشان هنوز رو به بهبود میباشد. یک نوزاد ضعیف میتواند بوسیله لوله ای که از دهان به معده اش وارد میشود تغذیه شود شیر از طریق لوله ای که از دهان به معده اش وارد میشود تغذیه میشود این کار گواژ نامیده میشود از این طریق نوزاد بدون اینکه برای مکیدن انرژی زیادی را استفاده کن میتواند تغذیه شود به زودی او قادر به تغذیه از پستان خواهد شد.

کلیه نوزادانی که سندرم زجر تنفسی دارند مانند کودکان سالم و طبیعی رشد میکنند. ابتلا به سندرم زجر تنفسی در آینده شیر خوار هیچ مشکلی ایجاد نخواهد کرد و تنها ممکن است ابتلا به بیماری های الرژیک در این کودکان در آینده بیشتر دیده شود.

سندرم زجر تنفسی نوزاد

(RDS)

مرکز آموزشی درمانی سینا رضایی آشتیانی

واحد آموزش دفتر پرستاری

30 تیر 1403